

Anfinn skuldi spara, men klárar ikki at halda tørn:

Hevur sett 900 fólk í nýggj almenn störv

– Hetta kann skjótt enda við eini vanlukku fyri vanligu føroying-in, tí kemur eitt bakkast, kemur landsstýrið í tað stöðu, at tað má tátta í, tá ið tað átti at havt ráð til at slaka

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tað frøðir meg stórliga, at tað gongur gott hjá landskassanum.

Men tað harmar meg líka illa, at Anfinn Kallsberg ikki klárar at halda tørn. Tí heldur henda gongdin fram, kann tað skjótt enda við eini vanlukku.

Jóannes Eidesgaard, formaður í størsta andstöðuflokkinum, Javnaðarflokkinum, er samdur við búskaparráðið sum í síni fyrstu frágreiðing gevur Anfinni Kallsberg, figgjarmálaráðgjafur, ívassamt skoðsmál fyri tann færdi figgjarpolitikkin.

Jóannes Eidesgaard sigur, at frágreiðingin hjá búskaparráðnum er ein staðfesting av, at tann strangi figgjarpolitikkur, sum varð færdur í ringastu krepputíð í Føroya søgu, í 1993 og eisini í 1994, og tæy politisku tiltøk, sum tá vóru framd, hava borið ávækst síðani.

– Tað frøðir meg, at landskassin stendur væl í tí. – Og fortreytirnar fyri at

– Búskaparráðið gevur Anfinni Kallsberg, figgjarmálaráðgjafur, dumpi-karakter. Og tað av røttum tí heldur hetta fram, kann tað enda við eini vanlukku, bæði hjá landskassanum, men ikki minst hjá privata húsarhaldinum, sigur Jóannes Eidesgaard, formaður í størsta andstöðuflokkinum, sum harnast um, at Anfinn Kallsberg ikki er mentur at halda tørn um tað framgongd, sum grundarlagið varð lagt undir í 1993.

ført figgjarpolitik, skuldu verið góðar, tí metingarnar vísa, at landskassin fær einar 100 milliónir meiri inn í skatti og avgjöldum, enn roknað er við á figgjarlógini, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Men kortini fær Anfinn

Kallsberg dumpi-karakter frá búskaparráðnum, tí funnist verður at honum fyri at færa ein slakan figgjarpolitik við skattalætta og lyndi til at økja almennu útreiðslurnar, sigur formaður Javnaðarflokksins.

Hann sigur, at tað man nú

verða so sum so við skattalætthanum, tí reguleringina uppá 55 milliónirnar, sum varð gjørd á nýggjárið, hevur verið ring at fáa eyga á hjá vanligum fólk, tí tað hava tæy einki merkt til.

– Búskaparráðið staðfestir, at figgjarlaga gongur tað

framá, men at tað er neyðugt at halda fast um framgongdina, tí vit hava avtalu við donsku stjórnina um javnvág skal verða á figgjarlógini í 1998 og ta avtaluna eru allar fortreytir at halda, sum gongdin er.

– Hinvegin er eisini neyðugt við avlopið í gjaldsjaðnum, so vit fáa góldið uttanlandsskuldina aftur.

– Men tíverri er Anfinn Kallsberg ikki mentur at halda tørn og hevur mist táknið á figgjarpolitikkinum.

– Almennu útreiðslurnar eru øktar 8% fyri fyrstu mánaðirnar í ár afturimóti fyri teimum fyrstu mánaðunum í fjør.

– Somuleiðis eru eini 900 fleiri, almenn störv sett síðani 1994. Eini 200 nýggj störv eru í fyrisingini, eini 600 í almanna- og heilsuverkinum og eini 100 aðrastaðni.

– Tað, sum er áhgvart fyri okkum onnur, er, at tað er fólkaflokkurin, sum borgar fyri hesi gongdini. Tí hansara herðor hevur nú í mong ár verið, at privata vinnan orkar ikki at bera tær almennu útreiðslurnar og at tær tí mugu skerjast.

– Men síðani fólkaflokkurin kom í Tinganes, hevur hann ikki spart, men tvørturimóti sett ferð á fyri fullum seglum.

Jóannes Eidesgaard sigur, at hetta var vansin hann sá við bygnaðarbroytingunum, at tær blivu ov dýrar og hann heldur tað verða ábyrgdarleyst at seta eitt starv fyri og annað eftir í almennu umsitingini, alt ímeðan vanligu fólkid næstan blóði út.

Men er økta talið av almennum störvum ikki ein avleiðing av, bygnaðarbroytingunum og vórðu tær ikki settar í verk ímeðan Javnaðarflokkurin enn sat í Tinganesi?

– Bygnaðarbroytingarnar vóru ein orsök til, at vit fóru úr samgonguni. Vit fóru í móti teimum, vit hildu ikki, at tær vórðu samtyktar og vit hildu tað verða ósmiligt móti vanligu fólkunum at

økja almennu umstingina, ímeðan sjúkrahús og aðrar neyðsynjartænastur verða spardar inn á bein.

Jóannes Eidesgaard leggur afturat, at meinti fólkaflokkurin nakað sum helst við vallyftini um at spara almennar útreiðslur, hevur hann havt fríar hendur til tað.

– Men heldur enn at forða fyri, at bygnaðarbroytingarnar vórðu settar í verk, hevur hann økt almennu umstingina munandi, beint ímóti tí, hann lovaði.

Ein ólukkan

Jóannes Eidesgaard sigur, at hann sær sama vanda fyri sær, sum búskaparráðið sær, og tað er, at skuldi tað hent, at rentan fer at hækka aftur, verður tað ein vanlukka.

– Tá hevur tað almenna bara tvinnar kostir og tær eru antin at spara enn meiri, ella at hækka skattin aftur.

– Í báðum førum verður privata húsarhaldið sera hart rakt, afturat tí lúsingi, tæy fáa við at rentan á húsalánum hækka.

Jóannes Eidesgaard veit væl, at tá ið tað fer at ganga framá í landskassanum, herðast eisini krøvini eftir pengum úr honum.

– Men tað er ikki minst í tíðum sum hesum, at politikarar mugu hava rygg til at standa ímóti, ístaðin fyri at gjara út, sum nú.

Hann heldur, at skilabetri hevði verið, um Anfinn Kallsberg helt fast um tann stranga figgjarpolitikkin, so hann hevði okkurt at gjara út við, um tíðirnar aftur versna.

– Hækkar rentan, verður fiskivinnan fyri bakkasti, ella okkurt annað, hendur, hevði tað verið frægari at havt ráð at gjara út við skattalætta og øðrum, fyri mótvirka bakkastinum hjá vanligu fólkunum, heldur enn at noyðast at leggja stein omaná byrðu við at hækka skattin og spara á figgjarlógini, sum verður einasti møguleiki, um hildið verður fram sum nú, sigur Jóannes Eidesgaard.

Eidesgaard vil ikki hava bann ímóti at avreiða uttanlands

ÁKI BERTHOLDSEN

– Eg eri ímóti at seta bann fyri at avreiða fisk uttanlands.

Í síni fyrstu frágreiðing nemur búskaparráðið við allan tann fisk, sum verður avreiddur uttanlands.

Niðurstøðan er, at tað er tað vánaliga kappingarforði hjá fiskivinnuni á landi, sum er atvoldin til, at so nógvur fiskur verður avreiddur uttanlands.

Hesum er Jóannes bara partvíst samdur við og hann ávarar ímóti at leggja ov nógv í hetta.

– Tá ið tosað verður um kappingarforði, verður mest hugsað um lønina við tí í huganum at lækka hana og tað eri eg ikki samdur í.

– Hinvegin eri eg samdur í, at vit eru ikki kappingarforði í prísi, men tað er skeivt at geva lønini skyldina fyri tað.

Tosað hevur verið nógv um at avmarkað møguleikarnar at avreiða uttanlands, men tað heldur formaður Javnaðarflokksins, at vit eiga at verða sera varin við.

– Tað mátti verið trupult hjá teimum, sum seta sít áliit á tær fríu marknaðar at

lagt forðingir í vegin fyri, at tær frí marknaðarkreftirnar sleppa at virka.

– Men „trupulleikin“ við fríu marknaðarkreftunum eru, at tær hava lyndi til at beina vørna, har prísurin er bestur – eisini fiskin.

Jóannes Eidesgaard heldur, at vit skulu vera sera varin við at avmarka hesar møguleikar.

Og hann er ímóti at seta bann fyri, at avreiða uttanlands.

– Royndirnar vit hava av miðstýrdari prísaseting mátti ræða so illa, at tað má ikki endurtaka seg, sigur

– Kappingin við umheimin um fiskin má varðveittast fyri alt í verðini, heldur Jóannes Eidesgaard.

formaður Javnaðarflokksins.

Hann heldur, at skal nøkur meining verða í at hava kapping um fiskin, má hurðin uttanlands standa uppá glopp, so at skipini

hava tann møguleikan, verður prísurin í Føroyum ov lágur.

– Missa skipini møguleikan at landa uttanlands, so at kappingin um fiskin bara verður innanlands, rapar grundarlagið undan kappingini.

Arbeidsplass hvørva

Men hann áðannar kortini, at tann óvirkandi fiskurin, sum fer av landinum er ein trupulleiki, tí hann stjeler eisini nógv arbeidsplass.

– Eg eri eitt sindur spentur uppá, hvørji stig fiskimálaráðharrin hevur í hyggju at taka í hesum sambandi.

– Eitt bann fer hann ikki undirtøku frá okkum fyri.

Og Jóannes Eidesgaard sigur, at uppskot um aðrar avmarkingar fer Javnaðarflokkurin at viðgerða ógvuliga gjølliga innanflokks, aðrenn hann gevur tilsegn um stuðul til tað.

Heldur hinvegin

Jóannes Eidesgaard sigur, at hann kundi heldur hugsað sær hetta vandamál loyst tann náttúrliga vegin.

– Tvs, at vit finga so nógv fyri tað lidnu vørna, at tað loysti seg betri hjá bátunum landa í Føroyum, heldur enn at fara uttanlands.

– Men tað er ein spurningur um tað letur seg gera við tí máttanum, vit arbeida uppá nú.

Hann heldur m.a. at vit gera ov lítið við marknaðarkanningar og leggja okkum ov lítið eftir at gera tær vørur, marknaðurin vil hava.

– Tað nyttar einki at gera eina vøru, tá ið marknaðurin heldur vil hava eina aðra vøru.

So verður prísurin har eftir, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Og so er tað aftur spurningurin, um vit fáa gjørt tað vørna, marknaðurin vil hava, við tí flota við hava, sigur Jóannes Eidesgaard.